

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2016

aruandeaasta lõpp: 31.12.2016

ärinimi: Osaühing Raikküla Farmer

registrikood: 10078842

tänava/talu nimi, Kontori

maja ja korteri number:

küla: Raikküla

vald: Raikküla vald

maakond: Rapla maakond

postisihtnumber: 78402

telefon: +372 4864421

faks: +372 4896020

e-posti aadress: info@raikfarm.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	4
Konsolideeritud bilanss	4
Konsolideeritud kasumiaruanne	5
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	6
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	7
Raamatupidamise aastaaruande lisad	8
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	8
Lisa 2 Raha	12
Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud	12
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	12
Lisa 5 Varud	13
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	13
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	14
Lisa 8 Materiaalsed põhivarad	15
Lisa 9 Bioloogilised varad	16
Lisa 10 Laenukohustised	17
Lisa 11 Võlad ja ettemaksed	18
Lisa 12 Müügitulu	18
Lisa 13 Muud äritulud	19
Lisa 14 Müüdüd toodangu (kaupade, teenuste) kulu	19
Lisa 15 Üldhalduskulud	19
Lisa 16 Tööjõukulud	19
Lisa 17 Muud ärikulud	20
Lisa 18 Seotud osapooled	20
Lisa 19 Konsolideerimata bilanss	21
Lisa 20 Konsolideerimata kasumiaruanne	22
Lisa 21 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	23
Lisa 22 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	24
Aruande allkirjad	25
Vandeauditiitori aruanne	26

Tegevusaruanne

OÜ Raikküla Farmer on kontserni emaeettevõtte, mille koosseisu kuulub viis tütarettevõtet:

- 1 OÜ Valgu Farmer reg.nr. 10165720
- 2 OÜ Järvakandi Farmer reg.nr. 10642751
- 3 OÜ Allika Farmer reg. nr. 11323108
- 4 OÜ Raikküla Masinakeskus reg.nr. 11825844
- 5 OÜ Farmeri Ehitus reg.nr. 11968785

OÜ Raikküla Farmer omab kõigis tütarettevõtetes 100% osalust.

Kõikide tütarettevõtete rajamise eesmärgiks on:

1. viia juhtimine kohapeale, lähemale tegelikule tootmisele;
2. paremini korraldada tulude ja kulude arvestust antud tootmisloiguis;
3. töötada välja tütarettevõtete poolt teenitud täiendava tulu jaotamise põhimõtted tütarettevõtte ja emaeettevõtte vahel, tagades nii kogu kontserni majandusliku efektiivsuse tõusu;
4. tagada Euroopa Liidu põllumajandusele suunatud tõukefondide parem kättesaadavus.
5. kaasata tulevikus tütarettevõtetesse uusi osanikke ja raha.

Kogu kontserni põhitegevuseks oli 2016. aastal loomakasvatus. Kõige suurema tulu andis piimatootmine – 2196 tuh. eurot, mis moodustas kogu realiseerimise mahust 85 %.

Konsolideerimisgrupp teenis 2016.a. 2591 tuhande eurose realiseerimiskäibe juures 204 tuhat eurot puhaskasumit. Bilansi kogumaht vähenes aastaga 157 tuh. euro võrra. Omakapital suurenes 6293 tuh.eurolt kuni 6497 tuh. euroni. Kohustused vähenesid aastaga 4893 tuh. eurolt kuni 4532 tuh. euroni ja moodustavad bilansimahust 41 %.

Kontsernil ei ole väljastatud garantiisid ja puuduvad potentsiaalsed kohustused ning ei ole omandatud ja tagatiseks võetud osasid ega neid võõrandatud.

OÜ Raikküla Farmer nõukogu on 3 liikmeline. OÜ Raikküla Farmer nõukogu oma töö eest tasu saanud ei ole.

Töötajate brutotöötasu kogu kontserni peale kokku oli 2016 a. 770 008 eurot, sh. emaeettevõttes 500754 eurot. Töötajate arv kontsernis on 47 inimest, sh. emaeettevõttes 25.

Tütarettevõtted ei maksa dividende. Konsolideerimisgrupi dividendide maksmise võimalused sõltuvad majandusaasta tulemustest ja planeeritavatest investeeringute suuruselt.

Järgmise majandusaasta ülesanne on kasvatada piima müüki 9500 tonnini. Eesmärk on võimalikult efektiivselt majandada suhteliselt madalate piimahindadega, suurendada põhikarja ja söödatootmist.

Konsolideerimisgrupi OÜ Raikküla Farmer tähtsamad finantsuhtarvud olid järgmised:

	31.12.2016	31.12.2015
Üldine maksevõime (käibevarad/lüh.kohustused)	1,12	1,03
Üldine võlasuhe % (kohustused/varad)	41,09	43,51
Varade tulukus % (kasum/varad)	1,85	0,49

Ramatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	6 694	5 652	2
Finantsinvesteeringud	24 279	24 279	3
Nõuded ja ettemaksud	567 936	411 029	
Varud	1 714 037	1 803 361	5
Bioloogilised varad	7 200	3 000	9
Kokku käibevarad	2 320 146	2 247 321	
Põhivarad			
Kinnisvarainvesteeringud	28 003	30 240	7
Materiaalsed põhivarad	5 362 971	5 659 354	8
Bioloogilised varad	3 317 517	3 249 125	9
Kokku põhivarad	8 708 491	8 938 719	
Kokku varad	11 028 637	11 186 040	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	1 288 871	1 292 018	10
Võlad ja ettemaksud	790 263	892 243	11
Kokku lühiajalised kohustised	2 079 134	2 184 261	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	2 452 535	2 702 727	10
Võlad ja ettemaksud	0	6 354	11
Kokku pikaajalised kohustised	2 452 535	2 709 081	
Kokku kohustised	4 531 669	4 893 342	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	208 800	208 800	
Kohustuslik reservkapital	16 681	16 681	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	6 067 217	6 012 359	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	204 270	54 858	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	6 496 968	6 292 698	
Kokku omakapital	6 496 968	6 292 698	
Kokku kohustised ja omakapital	11 028 637	11 186 040	

Konsolideeritud kasumiaruanne

(eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Müügitulu	2 590 528	2 388 961	12
Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-4 377 753	-4 141 555	14
Brutokasum (-kahjum)	-1 787 225	-1 752 594	
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	1 432 141	1 480 385	
Üldhalduskulud	-97 214	-90 911	15
Muud äritulud	753 835	555 898	13
Muud ärikulud	-2 886	-27 030	17
Äriksaum (kahjum)	298 651	165 748	
Muud finantstulud ja -kulud	-94 381	-110 890	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	204 270	54 858	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	204 270	54 858	
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	204 270	54 858	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	298 651	165 748	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	342 982	436 624	
Muud korrigeerimised	-257 248	-314 636	
Kokku korrigeerimised	85 734	121 988	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-156 907	232 588	
Varude muutus	89 324	-310 200	
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-361 673	-256 799	
Makstud intressid	-88 100	-101 200	
Kokku rahavood äritegevusest	-132 971	-147 875	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-97 223	-165 823	
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	50 624	82 361	
Tasutud bioloogiliste varade soetamisel	0	-1 741	
Laekunud bioloogiliste varade müügist	0	121 131	
Antud laenud	-1 543	0	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-48 142	35 928	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	72 046	62 000	
Saadud laenude tagasimaksed	-158 483	-300 357	
Arvelduskrediidi saldo muutus	0	-61	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-163 608	-202 178	
Laekumised sihtfinantseerimisest	432 200	526 752	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	182 155	86 156	
Kokku rahavood	1 042	-25 791	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	5 652	31 443	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	1 042	-25 791	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	6 694	5 652	2

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
	31.12.2014	208 800	16 681	
Aruandeaasta kasum (kahjum)			54 858	54 858
31.12.2015	208 800	16 681	6 067 217	6 292 698
Aruandeaasta kasum (kahjum)			204 270	204 270
31.12.2016	208 800	16 681	6 271 487	6 496 968

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

OÜ Raikküla Farmer (edaspidi ka "emaettevõtte") ning tema tütarettevõtete (edaspidi koos "kontsern") konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti heale raamatupidamistavale ja kasutades soetusmaksumuse printsiipi, v.a. juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti (näiteks kajastatakse õiglasel väärtuses teatud finantsinvesteeringuid, kinnisvarainvesteeringuid ja bioloogilisi varasid). Eesti hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Järgnevalt on välja toodud peamised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

Konsolideeritud aruande eelmiste perioodide kasumeid on korrigeeritud eelmistel perioodidel kulusse amortiseerimata tütarettevõtte Järvakandi Farmer OÜ soetusel tekkinud firmaväärtuse 59229 € võrra.

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab OÜ Raikküla Farmer ning selle tütarettevõtete finantsnäitajaid konsolideerituna rida-realt. Tütarettevõtted konsolideeritakse alates kuupäevast, mil vastavalt valitsev mõju või ühine kontroll on kontsernile üle läinud ning nende konsolideerimine lõpetatakse alates kuupäevast, mil kontsernil valitsevat mõju või ühist kontrolli enam ei ole.

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtted kasutavad oma aruannete koostamisel samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõttegi. [Konsolideerimise eesmärgil on tütar- ja ühisettevõtete aruandeid vajadusel muudetud selliselt, et need vastaksid emaettevõtte poolt kasutatavatele arvestuspõhimõtetele.]

Kõik kontsernisisesed tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerimata kasumid ja kahjumid kontserni ettevõtete vahel toimunud tehingutelt on raamatupidamise aastaaruandes täies ulatuses elimineeritud. Realiseerimata kahjumeid ei elimineerita, kui sisuliselt on tegemist vara väärtuse langusega.

Uued tütarettevõtted kajastatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes ostumeetodil.

Ostumeetodil kajastatavate äriühenduste soetusmaksumus jagatakse varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglastele väärtustele omandamise kuupäeva seisuga. See osa soetusmaksumusest, mis ületab soetatud varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglast väärtust, kajastatakse firmaväärtusena. Juhul, kui õiglane väärtus ületab soetusmaksumust, siis see vahe kajastatakse koheselt täies ulatuses perioodituluna.

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus.

Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärasel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval, s.t. päeval, mil kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks. Tavapärasel turutingimustel toimuvaks nimetatakse selliseid oste ja müüke, mille puhul ostetava või müüdava finantsvara üleandmine müüjalt ostjale toimub antud turul väljakujunenud või vastavate tureregulatsioonidega nõutud perioodi jooksul.

Pärast algset arvelevõtmist kajastatakse kõiki finantsvarasid õiglasel väärtuses, v.a.:

a) nõuded teiste osapoolte vastu, mida kontsern ei ole soetanud edasimüügi eesmärgil ja lunastus-tähtajani hoitavad finantsinvesteeringud – kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;

b) investeringud aktsiatesse ja teistesse omakapaliinstrumentidesse, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata (k.a. selliste varadega seotud tuletisinstrumendid) – kajastatakse soetusmaksumuses.

Õiglates väärtuses kajastatavad finantsvarad.

Õiglates väärtuses kajastatavad finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval ümber hetke õiglasele väärtusele, millest ei ole maha arvatud võimalikke vara realiseerimisega kaasnevat tehingukulutusi.

Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud ja -kulud".

Individaalselt oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse iga objekti jaoks eraldi. Tuginedes eelnevatele kogemustele loetakse nõuded 50% ulatuses ebatõenäoliselt laekuvaks (ehk nende osas kajastatakse allahindlus) siis, kui nõue on rohkem kui 90 päeva üle tähtaja ning 100% ulatuses ebatõenäoliselt laekuvaks, kui nõue on rohkem kui 180 päeva üle tähtaja. Nõudeid hinnatakse ebatõenäoliselt laekuvaks ka varem, kui on muid sündmusi, mis viitavad sellele, et nõude kaetav väärtus on väiksem kui nõude bilansiline väärtus.

Varem alla hinnatud nõude laekumisel või muude sündmuste korral, mis näitavad, et allahindlus ei ole enam põhjendatud, kajastatakse allahindluse tühistamine kasumiaruandes selle kulu vähendusena, kus allahindlus algelt kajastati.

Intressitulu nõuetelt kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud ja -kulud".

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Raha

Raha ekvivalendina kajastatakse rahavoogude aruandes lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassas ja panga arvelduskontodel olev raha, kuni 3-kuulised tähtajalised deposiidid ning intressiturufondi osakud.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Emaettevõtte konsolideerimata bilansis on investeringud tüdarettevõtetesse kajastatud soetusmaksumuse meetodil. See tähendab, et investering kajastatakse algelt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglase väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Varud

Valmistoodang ja lõpetamata toodang võetakse arvele tootmisomahinnas, mis koosneb nendest otsestest ja kaudsetest tootmisväljaminekutest, millele varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Muud varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes real "müüdü toodangu kulu",

Bioloogilised varad

Bioloogiline vara on loomne või taimne elusorganism, mille kasutamisest saab kontsern tulevikus majanduslikku kasu. Bioloogilisi varasid kajastatakse nii esmasel arvelevõtmisel kui ka järgnevatel päevadel nende õiglates väärtuses, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused. Bioloogilisest varast põllumajandusliku toodangu saamise hetkel kajastatakse põllumajanduslik toodang tema õiglates väärtuses, millest on maha arvatud tema hinnangulised müügikulutused. Aktiivse turu olemasolul on bioloogilise vara õiglase väärtus tema turuhind; aktiivse turu puudumisel määratakse õiglase väärtus vara kasutamisest tekkivate diskonteeritud rahavoogude meetodil.

Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodil kasumiaruandes real "kasum/kahjum bioloogilise vara väärtuse kasvust/kahanemisest".

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on maa või hoone, mida hoitakse kas renditulu teenimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ning mida ei kasutata kontserni enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid.

Kinnisvaraobjekt klassifitseeritakse bilansis ümber, kui selle kasutamise eesmärk on muutunud. Alates muutuse toimumisest kuupäevast rakendatakse objektile selle varadegrupi arvestuspõhimõtteid, kuhu see objekt ümber klassifitseeriti.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 1 000 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 1 000 eurot, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudena) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Omatarbeks ehitatud materiaalse põhivara finantseerimiseks võetud laenu kasutuse kulutused, mis on arvestatud alates ehitustegevuse algusest kuni valmis vara vastuvõtmiseni, kajastatakse materiaalse põhivara soetusmaksumuse osana.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et kontsern saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärsetl määra. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast. Amortisatsioonimäärad aastas on põhivara gruppidele järgmised:

- Maa 0 %
- Ehitised ja rajatised 2-8 %
- Masinad ja seadmed 20 %
- Transpordivahendid 20 %
- Muu inventar, tööriistad ja sisseseade 20 %

Vara amortiseerimine lõpetatakse kui vara lõppväärtus, milleks on summa, mida kontsern saaks vara võõrandamisel täna, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras, nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes, ületab tema bilansilist jääkmaksumust.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib kontsern läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse see vara või raha genereeriva üksuse moodustavad varad alla kuni kaetava väärtuseni, milleks on kas sellest varast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus (ehk kasutusväärtus) või selle vara õiglase väärtus, mida on vähendatud müügikulutustega, olenevalt kumb on kõrgem. Vara õiglase väärtuse määramisel kasutatakse vajadusel kontserniväliste ekspertide abi. Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande samal real, kus on allahinnatud vara või raha genereeriva üksuse moodustavate varade amortisatsiooni kajastatud. Kui hiljem vara kaetav väärtus on tõusnud üle vara bilansilise väärtuse, siis allahindlus tühistatakse ja suurendatakse vara bilansilist väärtust, kuid mitte suurema summani, kui bilansilise väärtuseni, mis varal oleks, kui allahindlust ei oleks tehtud. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus kajastati ka varasem allahindlus.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui kontsern ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiotool põhivaraks, mida kajastatakse bilansis eraldi real käibevara rühmas. Müügiotool põhivara amortiseerimine lõpetatakse ning seda kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1000**Rendid**

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara võetakse rentniku bilansis arvele vara soetusmaksumuses või miinimumrendimaksede nüüdisväärtuses juhul, kui viimane on madalam. Kapitalirendi tingimustel soetatud varade amortisatsiooniperioodiks on vara kasulik tööiga või rendiperiood, olenevalt sellest, mis on lühem. Kapitalirendi tingimustel müüdud vara kajastatakse rendileandja bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Rendimaksed jagatakse finantskuluks/-tuluks ja rendikohustuse/-nõude tasumiseks selliselt, et intressimäär oleks igal ajahetkel sama.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustuse eluea jooksul.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "finantstulud ja -kulud", v.a. need intressikulud, mis on seotud omatarbeks ehitava materiaalse põhivara finantseerimisega

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Sihtfinantseerimine

Tegevuskulude sihtfinantseerimine.

Sihtfinantseerimisest saadud tulu kajastatakse kasumiaruandes proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu kajastamisel rakendatakse brutomeetodit. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real "muud äritulud".

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Juhul, kui kontsernil on kauba müümisega seoses ka müüdava kauba paigaldamise kohustus ja see moodustab olulise osa tehingu maksumusest, kajastatakse tulu pärast paigaldamisprotsessi lõpetamist. Erandina kajastatakse tulu kohe peale kauba ostjale üleandmist juhul, kui paigaldamine ei ole oma olemuselt keeruline ja töömahukas.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastavalt nõudeõiguse tekkimisele.

Maksustamine

Emaettevõtte ja Eestis registreeritud tütarettevõtted.

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividende. 2015 a. maksumääraks on 20/80 netodividendidel. Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena.

Dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna.

Seotud osapooled

Raikküla Farmer OÜ kontserni kuuluvad:

Raikküla Farmer OÜ - emettevõtte;

Allika Farmer OÜ - tütarettevõtte;

Valgu Farmer OÜ - tütarettevõtte;

Järvakandi Farmer OÜ - tütarettevõtte;

Farmeri Ehitus OÜ - tütarettevõtte;

Raikküla Masinakeskus OÜ - tütarettevõtte.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Raha kassas	1 035	1 379
Raha arvelduskontodel	5 659	4 273
Kokku raha	6 694	5 652

Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

	Aktsiad ja osad	Kokku
	31.12.2014	29 824
Kasum (kahjum) müügist ja ümberhindlustest	-5 545	-5 545
31.12.2015	24 279	24 279
31.12.2016	24 279	24 279

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2016	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	238 627	238 627
Ostjatelt laekumata arved	238 627	238 627
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	700	700
Muud nõuded	15 746	15 746
Viitlaekumised	15 746	15 746
PRIAlt laekumata toetused	312 863	312 863
Kokku nõuded ja ettemaksed	567 936	567 936
	31.12.2015	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	180 144	180 144
Ostjatelt laekumata arved	180 144	180 144
Muud nõuded	14 000	14 000
Viitlaekumised	14 000	14 000
PRIAlt laekumata toetused	216 885	216 885
Kokku nõuded ja ettemaksed	411 029	411 029

Lisa 5 Varud

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Tooraine ja materjal	1 282 002	1 372 505
Varud	1 282 002	1 372 505
Lõpetamata toodang	428 025	428 026
Lõpetamata toodang taimikasvatustes	428 025	428 026
Valmistoodang	4 010	2 830
transpordiootel piim	4 010	2 830
Kokku varud	1 714 037	1 803 361

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2016		31.12.2015
	Ettemaks	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Käibemaks	700	36 849	27 508
Üksikisiku tulumaks		23 018	21 982
Erisoodustuse tulumaks		192	256
Sotsiaalmaks		30 683	28 789
Kohustuslik kogumispension		1 100	1 163
Töötuskindlustusmaksed		2 025	1 774
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad		2 148	2 049
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	700	96 015	83 521

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

Soetusmaksumuse meetod		
	Ehitised	Kokku
31.12.2014		
Soetusmaksumus	32 796	32 796
Akumuleeritud kulum	0	0
Jääkmaksumus	32 796	32 796
Müügid	-2 556	-2 556
31.12.2015		
Soetusmaksumus	30 240	30 240
Akumuleeritud kulum	0	0
Jääkmaksumus	30 240	30 240
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-2 237	-2 237
31.12.2016		
Soetusmaksumus	28 003	28 003
Akumuleeritud kulum	0	0
Jääkmaksumus	28 003	28 003

	2016	2015
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	320	320
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	45	40

Lisa 8 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

	Maa	Ehitised	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	Kokku
31.12.2014								
Soetusmaksumus	472 486	5 292 314	2 936 291	2 936 291	24 272	102 425	102 425	8 827 788
Akumuleeritud kulum		-1 130 820	-1 685 821	-1 685 821	-14 039			-2 830 680
Jääkmaksumus	472 486	4 161 494	1 250 470	1 250 470	10 233	102 425	102 425	5 997 108
Ostud ja parendused		67 028	98 795	98 795				165 823
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		67 028						67 028
Muud ostud ja parendused			98 795	98 795				98 795
Amortisatsioonikulu		-205 918	-229 562	-229 562	-1 144			-436 624
Müügid	-2 747	-2 206	-62 000	-62 000				-66 953
Ümberklassifitseerimised		101 025				-101 025	-101 025	
Ümberklassifitseerimine lõpetamata projektidest		101 025				-101 025	-101 025	
31.12.2015								
Soetusmaksumus	469 739	5 458 161	2 973 086	2 973 086	24 272	1 400	1 400	8 926 658
Akumuleeritud kulum		-1 336 738	-1 915 383	-1 915 383	-15 183			-3 267 304
Jääkmaksumus	469 739	4 121 423	1 057 703	1 057 703	9 089	1 400	1 400	5 659 354
Ostud ja parendused	6 303		89 079	89 079	1 841			97 223
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	6 303							6 303
Muud ostud ja parendused			89 079	89 079	1 841			90 920
Amortisatsioonikulu		-183 069	-142 765	-142 765	-845			-326 679
Allahindlused väärtuse languse tõttu		-92	-16 211	-16 211				-16 303
Müügid		-2 106	-48 518	-48 518				-50 624
31.12.2016								
Soetusmaksumus	476 042	5 455 963	2 997 436	2 997 436	26 113	1 400	1 400	8 956 954
Akumuleeritud kulum	0	-1 519 807	-2 058 148	-2 058 148	-16 028			-3 593 983
Jääkmaksumus	476 042	3 936 156	939 288	939 288	10 085	1 400	1 400	5 362 971

Lisa 9 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Käibevarad				Kokku
	Loomsed varad	Mets	Rohumaad	
31.12.2014	7 900			7 900
Müügid	-44 217			-44 217
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	39 317			39 317
31.12.2015	3 000			3 000
Müügid	-36 400			-36 400
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-12 900			-12 900
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	53 500			53 500
31.12.2016	7 200			7 200
Põhivarad				
Põhivarad				Kokku
	Loomsed varad	Mets	Rohumaad	
31.12.2014	2 632 140	6 362	513 630	3 152 132
Soetused	1 741			1 741
Müügid	-121 131			-121 131
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-89 644		-227 939	-317 583
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	262 022		271 944	533 966
31.12.2015	2 685 128	6 362	557 635	3 249 125
Müügid	-257 293			-257 293
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-270 720		-179 802	-450 522
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	528 372		247 835	776 207
31.12.2016	2 685 487	6 362	625 668	3 317 517

Lisa 10 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Pikaajalised laenud				
Pikaajalised pangalaenud	3 377 377	1 171 505	2 184 837	21 035
Pikaajalised laenud kokku	3 377 377	1 171 505	2 184 837	21 035
Kapitalirendikohustised kokku	326 623	114 978	211 645	
Muud laenukohustised				
Kinnistute ost Eesti Vabariigilt	37 406	2 388	14 668	20 350
Muud laenukohustised kokku	37 406	2 388	14 668	20 350
Laenukohustised kokku	3 741 406	1 288 871	2 411 150	41 385
	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Pikaajalised laenud				
Pikaajalised pangalaenud	3 535 700	1 149 242	2 184 837	201 621
Pikaajalised laenud kokku	3 535 700	1 149 242	2 184 837	201 621
Kapitalirendikohustised kokku	419 251	140 050	279 201	
Muud laenukohustised				
Kinnistute ost Eesti Vabariigilt	39 794	2 726	14 668	22 400
Muud laenukohustised kokku	39 794	2 726	14 668	22 400
Laenukohustised kokku	3 994 745	1 292 018	2 478 706	224 021

Lisa 11 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Võlad tarnijatele	302 262	302 262	
Võlad töövõtjatele	59 645	59 645	
Maksuvõlad	96 015	96 015	
Muud võlad	261 062	261 062	
Dividendivõlad	229	229	
Muud viitvõlad	260 833	260 833	
Saadud ettemaksed	64 925	64 925	
Tulevaste perioodide tulud	64 925	64 925	
Piimatrahv PRIAle	6 354	6 354	
Kokku võlad ja ettemaksed	790 263	790 263	
	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Võlad tarnijatele	417 974	417 974	
Võlad töövõtjatele	64 126	64 126	
Maksuvõlad	83 521	83 521	
Muud võlad	255 443	255 443	
Dividendivõlad	229	229	
Muud viitvõlad	255 214	255 214	
Saadud ettemaksed	64 825	64 825	
Tulevaste perioodide tulud	64 825	64 825	
Piimatrahv PRIAle	12 708	6 354	6 354
Kokku võlad ja ettemaksed	898 597	892 243	6 354

Lisa 12 Müügitulu (eurodes)

	2016	2015
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	2 590 528	2 388 961
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	2 590 528	2 388 961
Kokku müügitulu	2 590 528	2 388 961
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Piimakarjakasvatus	2 196 259	2 037 828
Veisekasvatus	295 791	227 177
Teenused jmt.	98 478	123 956
Kokku müügitulu	2 590 528	2 388 961

Lisa 13 Muud äritulud

(eurodes)

	2016	2015
Kasum materiaalsete põhivarade müügist	5 105	15 408
Tulu sihtfinantseerimisest	745 063	526 752
kindlustushüvitised	3 661	12 793
Muud	6	945
Kokku muud äritulud	753 835	555 898

Lisa 14 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu

(eurodes)

	2016	2015
Tooraine ja materjal	2 795 779	2 496 355
Energia	263 831	287 551
Elektrienergia	69 925	69 843
Kütus	193 906	217 708
Alltöövõtutööd	120 541	97 602
Transpordikulud	7 363	8 663
Maarent	95 108	89 646
Koolituskulud	2 570	666
Riiklikud ja kohalikud maksud	5 063	6 898
Tööjõukulud	701 678	671 214
Amortisatsioonikulu	385 820	482 960
Kokku müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	4 377 753	4 141 555

Lisa 15 Üldhalduskulud

(eurodes)

	2016	2015
Mitmesugused bürookulud	28 884	28 681
Tööjõukulud	68 330	62 230
Kokku üldhalduskulud	97 214	90 911

Lisa 16 Tööjõukulud

(eurodes)

	2016	2015
Palgakulu	573 517	549 208
Sotsiaalmaksud	196 491	184 236
Kokku tööjõukulud	770 008	733 444
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	47	47

Lisa 17 Muud ärikulud

(eurodes)

	2016	2015
Kahjum finantsinv.väärtuse muutusest	0	5 545
Piimakvoodi ületamise trahv	0	19 063
Muud	2 886	2 422
Kokku muud ärikulud	2 886	27 030

Lisa 18 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2016		31.12.2015	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Tütarettevõtjad	205 647	225 268	454 056	245 990
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad		70 906		71 065
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 543	189 927		184 149

Ostud ja müügid

	2016		2015	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Tütarettevõtjad	571 711	947 686	1 263 756	1 430 224
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	18 600	97 868	10 960	104 335

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused

	2016	2015
Arvestatud tasu	12 578	11 286

Lisa 19 Konsolideerimata bilanss

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Varad		
Käibevarad		
Raha	5 426	4 503
Finantsinvesteeringud	23 128	23 128
Nõuded ja ettemaksud	346 439	164 520
Varud	1 628 977	1 718 301
Bioloogilised varad	5 100	1 700
Kokku käibevarad	2 009 070	1 912 152
Põhivarad		
Finantsinvesteeringud	29 612	29 612
Nõuded ja ettemaksud	200 000	430 000
Kinnisvarainvesteeringud	28 003	30 240
Materiaalsed põhivarad	4 864 729	5 090 322
Bioloogilised varad	2 572 944	2 348 149
Kokku põhivarad	7 695 288	7 928 323
Kokku varad	9 704 358	9 840 475
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	1 287 817	1 290 833
Võlad ja ettemaksud	954 104	1 072 327
Kokku lühiajalised kohustised	2 241 921	2 363 160
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	2 442 580	2 691 852
Võlad ja ettemaksud	0	2 071
Kokku pikaajalised kohustised	2 442 580	2 693 923
Kokku kohustised	4 684 501	5 057 083
Omakapital		
Osakapital nimiväärtuses	208 800	208 800
Kohustuslik reservkapital	16 681	16 681
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	4 557 911	4 506 469
Aruandeaasta kasum (kahjum)	236 465	51 442
Kokku omakapital	5 019 857	4 783 392
Kokku kohustised ja omakapital	9 704 358	9 840 475

Lisa 20 Konsolideerimata kasumiaruanne

(eurodes)

	2016	2015
Müügitulu	2 943 285	3 120 556
Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-4 542 878	-4 604 501
Brutokasum (-kahjum)	-1 599 593	-1 483 945
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	1 595 845	1 450 157
Üldhalduskulud	-91 252	-85 755
Muud äritulud	426 475	292 862
Muud ärikulud	-1 000	-11 758
Kokku äriksaum (-kahjum)	330 475	161 561
Intressitulud	274	0
Intressikulud	-88 100	-100 997
Muud finantstulud ja -kulud	-6 184	-9 122
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	236 465	51 442
Aruandeaasta kasum (kahjum)	236 465	51 442

Lisa 21 Konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2016	2015
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	330 475	161 561
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	272 317	407 808
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	5 105	1 245
Muud korrigeerimised	0	-673 974
Kokku korrigeerimised	277 422	-264 921
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-181 919	347 186
Varude muutus	89 324	330 660
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-372 582	-299 310
Makstud intressid	-88 100	-100 997
Kokku rahavood äritegevusest	54 620	174 179
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-97 223	-165 822
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	13 000	64 206
Tasutud bioloogiliste varade soetamisel	-366 641	-360 493
Laekunud bioloogiliste varade müügist	0	86 411
Antud laenud	1 543	0
Antud laenude tagasimaksud	248 408	355 770
Laekunud intressid	274	500
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-200 639	-19 428
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	72 046	62 000
Saadud laenude tagasimaksud	-179 204	-300 357
Arvelduskrediidi saldo muutus	0	-61
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksud	-163 608	-202 178
Laekumised sihtfinantseerimisest	417 708	277 886
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	146 942	-162 710
Kokku rahavood	923	-7 959
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	4 503	12 462
Raha ja raha ekvivalentide muutus	923	-7 959
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	5 426	4 503

Lisa 22 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne (eurodes)

				Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2014	208 800	16 681	4 506 469	4 731 950
Aruandeaasta kasum (kahjum)			51 442	51 442
31.12.2015	208 800	16 681	4 557 911	4 783 392
Aruandeaasta kasum (kahjum)			236 465	236 465
31.12.2016	208 800	16 681	4 794 376	5 019 857

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 05.05.2017

Osaühing Raikküla Farmer (registrikood: 10078842) 01.01.2016 - 31.12.2016 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TÕNU RAHULA	Juhatuse liige	05.05.2017

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Osaühing Raikküla Farmer osanikele

Arvamus

Oleme auditeerinud Osaühing Raikküla Farmer ja tema tütarettevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31.12.2016 ning konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2016 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikakoodeksid vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahknep konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtkonna vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Lya Pähnappu

Vandeaudiitori number 399

Audius AB osaühing

Auditoorettevõtja tegevusloa number 101

Leola 8a-10, Viljandi linn, Viljandi maakond, 71012

05.05.2017

Audiitorite digitaalallkirjad

Osühing Raikküla Farmer (registrikood: 10078842) 01.01.2016 - 31.12.2016 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
LYA PÄHNAPUU	Vandeaudiitor	05.05.2017

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2016
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	6 067 217
Aruandeaasta kasum (kahjum)	204 270
Kokku	6 271 487

Kasumi jaotamise otsus

(eurodes)

	31.12.2016
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	6 067 217
Aruandeaasta kasum (kahjum)	204 270
Kokku	6 271 487
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	6 271 487
Kokku	6 271 487

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Piimakarjakasvatus	01411	1637824	55.65%	Jah
Taimekasvatuse abitegevused	01611	943900	32.07%	Ei
Muu veislaste ja pühvlikasvatus	01421	260600	8.85%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	100916	3.43%	Ei

Osanikud

Nimi / ärinimi	Isikukood / registrikood / sünniaeg	Elukoht / Asukoht	Osaluse suurus ja valuuta
Ahto Isakannu	33909110322	Lipa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	1208 EUR (Lihtomand)
Andres Anderson	35305040216	Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	1352 EUR (Lihtomand)
Einar Erik	36206100211	Keo küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	3176 EUR (Lihtomand)
Ella Aasoja	41804170279	Kaigepere küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR (Lihtomand)
Endel Treier	31810300214	Keo küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR (Lihtomand)
Helju Susi	42512020225	Raikküla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR (Lihtomand)
Helma Kivinurm	42701070311	Lipametsa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR (Lihtomand)
Hilja Rebane	43909300263	Tallinn, Harju maakond, Eesti	4304 EUR (Lihtomand)
Jaan Liiders	35511220215	Raela küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR (Lihtomand)
Laine Brück	43806160286	Tallinn, Harju maakond, Eesti	2384 EUR (Lihtomand)
Linda Valguta	44408310296	Rapla linn, Rapla vald, Rapla maakond, Eesti	1280 EUR (Lihtomand)
Salme Kuusemets	41903300251	Lipametsa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	400 EUR (Lihtomand)

Nimi / ärinimi	Isikukood / registrikood / sünniaeg	Elukoht / Asukoht	Osaluse suurus ja valuuta
Toivo Kampura	35803070333	Raikküla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR (Lihtomand)
Tõnu Rahula	34905260214	Rapla linn, Rapla vald, Rapla maakond, Eesti	135104 EUR (Lihtomand)
Udo Sirel	32708110211	Raikküla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR (Lihtomand)
Ülle Anderson	45809060211	Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	1632 EUR (Lihtomand)
Aarne Liiders	35305270260	Tallinn, Harju maakond, Eesti	800 EUR (Lihtomand)
Osühing Omner Invest	11363312	Tallinn, Harju maakond, Eesti	4196 EUR (Lihtomand)
Mare Kivi	46304220289	Raikküla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	4424 EUR (Lihtomand)
Aivar Pajo	36101100214	Lipa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	2488 EUR (Lihtomand)
OÜ Metetra	11087748	Valgu küla, Märjamaa vald, Rapla maakond, Eesti	41640 EUR (Lihtomand)
Urmas Hermann	36306110415	Lipa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	144 EUR (Lihtomand)
Aile Oraste	45806090217		1228 EUR (Lihtomand)
Silvia Reimann	42902240237		2200 EUR (Lihtomand)

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 4864421
Faks	+372 4896020
E-posti aadress	info@raikfarm.ee